

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/32/2019
Identifikačné číslo spisu: 1212010544
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1212010544.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému D. U.-G. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. a iné na verejnom zasadnutí konanom 29. januára 2020 v Bratislave o dovolaní obvineného D. U.-G. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. júla 2018, sp. zn. 1To/66/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného D. U.-G. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 2. mája 2018, sp. zn. 1T/80/2012, uznal obvineného D. U.-G. vinným v bode 1) zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. g) a § 139 písm. d) Tr. zák., v bode 2) z prečinu sexuálneho zneužívania podľa § 202 ods. 1 písm. a) Tr. zák., v bode 3) z prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1, ods. 2, ods. 7 Tr. zák. a v bode 4) z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zák., ktoré spáchal tak, že

od presne nezisteného času začiatkom roku 2007, v presne nezistených dňoch až do dňa 25. mája 2007 v V., v byte na U. H. č. XX/A, 2 až 3 krát do týždňa vykonával s maloletou U. E. U., nar. XX. U. XXXX v M. E., súlož, hoci vedel, že ešte nedovršila 15 rokov, pričom otehotnela a dňa 2. apríla 2007 podstúpila kyretáž, čin spáchal závažnejším spôsobom konania na chránenej osobe, ktorá mu bola zverená do starostlivosti, pričom zneužíval jej neskúsenosť a odkázanosť na ňom výživou, výchovou, uspokojovaním jej osobných a hmotných potrieb,

v presne nezistených dňoch odo dňa 26. mája 2007 do mája 2009 v V. v byte na U. č. XX/A opakovane 2 až 3 krát do týždňa pohol k mimomanželskej súložii U. E. U., hoci vedel, že ešte nedovršila 18 rokov a bola mu zverená do jeho starostlivosti rozsudkom prvostupňového v Mfilou, Konžskej republiky č. 210 zo dňa 14. decembra 2004 a na ňom odkázaná výživou, výchovou, uspokojovaním jej osobných a hmotných potrieb,

dňa 9. februára 2005 podal na oddelení cudzineckej polície v V. na B. č. XX za účelom zlúčenia rodiny

žiadosť o udelenie prvého povolenia na trvalý pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky pre jeho údajné dcéry M. V. R., nar. XX. L. XXXX v M. E. a U. E. U., nar. XX. U. XXXX v M. E., ako ich údajný zákonný zástupca a k žiadosti predložil nepravé doklady, a to falošné výpisy z rodných listov Hlavnej matriky Poto-Poto, Brazzaville, Konžská republika zo dňa 21. januára 2005 č. 637, vystavené na meno U. E. U., nar. XX. L. XXXX, a č. 638 vystavené na meno M. V. R., rozsudok prvostupňového súdu v Mfilou, Konžská republika, č. 210 zo dňa 14. decembra 2004, cestovné pasy Konžskej republiky, č. H5183530 vystavený na meno U. E. U., nar. XX. U. XXXX, a číslo H5183531 vystavený na meno M. V. R., nar. XX. L. XXXX, v ktorých údaje a dátumy ich narodení nezodpovedali skutočnosti, a na základe týchto nepravých dokladov riaditeľ OCP PZ Bratislava svojím rozhodnutím č. p. PPZ-861/OCP-BA-R/2005 udelil dňom 25. apríl 2005 M. V. R. prvé povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky na obdobie troch rokov a toho istého dňa ho rozhodnutím č. p. PPZ-862/OCP-BA-R/2005 udelil aj U. E. U., následne na základe jej ďalšej žiadosti zo dňa 27. februára 2008, OHC PZ Bratislava svojím rozhodnutím č. p. ÚHCP-1039-8/RHCP-BA-OCP-Ž-2008 zo dňa 13. marca 2008 v zmysle § 38 ods. 2 písm. a) zák. č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov udelilo dňom 26. apríl 2008 M. V. R. ďalšie povolenie na trvalý pobyt na území Slovenskej republiky na neobmedzený čas a toho istého dňa rozhodnutím č. p. ÚHCP-1039-8/RHCP-BA-OCP-Ž-2008 ho udelilo aj U. E. U., pričom predložením nepravých dokladov ako pravých, dosiahol vydanie dokladov o trvalom pobyte v SR pre M. V. R., ktorá sa v skutočnosti narodila dňa XX. L. XXXX a U. E. U., ktorá sa v skutočnosti narodila dňa XX. U. XXXX, a ktoré v skutočnosti nie sú jeho dcérami, dňa 14. septembra 2006 uviedol do omylu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Bratislava II, Vázovova 7/A, v otázke splnenia podmienok pre priznanie prídavkov na deti tým, že ako údajný otec údajných maloletých a nezaopatrených dcér M. V. R., nar. XX. L. XXXX v M. E., a U. E. U., nar. XX. U. XXXX v M. E., podal žiadosť o prídavky na tieto deti a predložil ich nepravé doklady, a to výpisy z rodných listov Hlavnej matriky Poto-Poto, Brazzaville, Konžská republika zo dňa 21. mája 2005 č. 637 a č. 638, rozsudok prvostupňového súdu v Mfilou Konžskej republiky č. 210 zo dňa 14. decembra 2004, povolenia na trvalý pobyt zo dňa 25. apríla 2005, č. SK 19050286, vystavené na meno U. E. U., nar. XX. U. XXXX, a SK 19103105 vystavené na meno M. V. R., nar. XX. L. XXXX, na základe ktorých Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, odbor sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Bratislava II, ako oprávnenej osobe vyplatil odo dňa 1. septembra 2005 až do dňa 1. júla 2009 štátne sociálne dávky - prídavky na nezaopatrenú U. E. U. a M. V. R. v celkovej výške 1.688,99 eura, aj keď nebol ich skutočným otcom, pričom U. E. U. sa v skutočnosti narodila 25. mája 1992 a M. V. R. sa v skutočnosti narodila 17. júla 1990 a prvýkrát pricestovali na Slovensko z Konžskej republiky až dňa 30. augusta 2006, neoprávneným poberaním štátnych sociálnych dávok spôsobil škodu vo výške 1.688,99 eura,

Za to mu okresný súd uložil podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 2, ods. 3, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň obvinenému podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil nahradiť poškodenému Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave škodu v sume 1.688,99 eura.

Naproti tomu okresný súd podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodil obvineného D. U.-G. spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II, sp. zn. Pv 685/09, pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. g) a § 139 písm. a), d) Tr. zák., nakoľko nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

Obvinený D. U.-G. napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 11. júla 2018, sp. zn. 1To/66/2018, zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený D. U.-G. prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu včas dovolanie, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho prostriedku obvinený prostredníctvom obhajcu, po stručnom

zrekapitulovaní predchádzajúceho konania a rozhodnutí počas neho vydaných, predovšetkým namieta, že právo na obhajobu nemožno chápať zúžene len ako právo na obhajcu. Obhajoba je podľa neho širší pojem a zahŕňa nielen možnosť radiť sa v rámci trestného konania s obhajcom, ale aj možnosť či už osobne alebo prostredníctvom obhajcu uplatňovať svoje práva uvedené v ustanovení § 34 ods. 1 až 4 Tr. por., ktoré musia byť podľa neho realizované a rešpektované v zhode s ustanoveniami § 1, § 2 ods. 10, ods. 12 a § 168 Tr. por., keďže len samotné uplatnenie akéhokoľvek prostriedku obhajoby bez jeho dôkladného a zákonného posúdenia by bolo neúčinné. Preto tvrdí, že právo na obhajobu a možnosť účinne uplatňovať obhajobu je previazané s uplatňovaním zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci a s právom na spravodlivý proces, ktoré je definované aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. V nadväznosti na to, citujúc ustanovenia § 2 ods. 10, ods. 12 a § 168 ods. 1 Tr. por. namieta, že prvostupňový súd vôbec nevzal do úvahy jeho obhajobné tvrdenia a ani skutočnosti svedčiacie o jeho nevine a v jeho prospech, čím bolo porušené zásadným spôsobom jeho právo na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Pritom je podľa dovolateľa nepochopiteľné, že krajský súd nezrušil v poradí druhý rozsudok okresného súdu z rovnakých dôvodov, ako to bolo v prípade prvého rozsudku okresného súdu, nakoľko prvostupňový súd ani v druhom rozsudku neodstránil vady, ktoré mu boli vytýkané v uznesení krajského súdu z 8. novembra 2017, sp. zn. 1To/110/2017, čím porušil § 327 ods. 1 Tr. por. V tejto súvislosti vyslovil obvinený názor, že prvostupňový súd postupoval v zmysle tohto ustanovenia len v oslobodzujúcej časti rozsudku, a keby takto postupoval aj v ostatných bodoch obžaloby, bol by oslobodený spod jej všetkých bodov. Aj v tom vidí obvinený porušenie svojho práva na obhajobu.

V ďalšej časti obvinený namieta, že prvostupňový súd nevzal pri svojom opätovnom rozhodovaní do úvahy lekárske správy od urológa MUDr. Gulu, z ktorých vyplýva, že v období, keď sa mali skutky údajne stať, bol neplodný, ani tvrdenia svedkyne L. M., že sa nestalo, aby poškodená a jej sestra nešli v nedeľu do kostola a že mali tendenciu klamať, a ani to, že predajňa LIDL na Gagarinovej ulici bola otvorená 15. mája 2008. Naopak prvostupňový súd opäť rozhodoval len na základe rozporuplných a neurčitých výpovedí poškodenej, čo podľa neho spôsobuje pochybnosti o správnosti skutkových zistení zo strany súdu, ktorý neuplatnil správne zásadu „in dubio pro reo“, a v konečnom dôsledku mu to znemožnilo uplatňovať jeho právo na obhajobu. Podľa dovolateľa tieto pochybenia zakladajú aj dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. vidí obvinený v tom, že v jeho prípade malo byť pri ukladaní trestu použité zmierňujúce ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák., a to vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania. V tomto smere sa nestotožňuje s úvahou krajského súdu a má za to, že dĺžka konania nebola spôsobená ním, ale postupom orgánov činných v trestnom konaní a súdu, zmenami v zložení senátov a jedenástimi hlavnými pojednávaniami.

Podané dovolanie odôvodnil obvinený aj priamo. V týchto dôvodoch, v podstate rovnako ako v odvolaní, uvádza, že vo vzťahu ku skutku v bode 1) rozsudku okresného súdu je len jediný priamy dôkaz, a to výpoveď domnejšej poškodenej, ktorej dôveryhodnosť spochybňuje poukazujúc na jednotlivé rozpory v jej výpovediach, s ktorými sa súdy oboch stupňov podľa neho dostatočne nevysporiadali. Namieta tiež pravdivosť jednotlivých znaleckých posudkov, s tým, že súd nevyhovel jeho návrhom na vypracovanie kontrolných znaleckých posudkov, odmietol vykonať obhajobou navrhovaný výsluch MUDr. Gulu a jeho (obvineného, pozn.) brata a tiež opakovaný výsluch M.. Okresný súd bol podľa dovolateľa zaujatý z dôvodu, že zneužil svoju právomoc, bol ovplyvnený feminizmom a rasizmom, akceptoval dubiózne dôkazy, neodstránil nedostatky, ktoré mu vytkol krajský súd, čím bolo porušené ustanovenie § 327 ods. 1 Tr. por., a vôbec sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom spochybňuje jednotlivé úvahy súdov oboch stupňov, ktoré ich viedli k vydaniu dovolaním napadnutého a jemu predchádzajúceho rozhodnutia.

Okrem toho obvinený namieta, že skutok v bode 1) nezodpovedá použitej právnej kvalifikácii. Konkrétne podľa neho nenapĺňa znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 138 a § 139 Tr. zák., a síce, že bol spáchaný na „chránenej osobe“ a „po dlhší čas“. Vo vzťahu ku skutkom v bode 3) a 4) namieta, že neboli naplnené základné znaky skutkovej podstaty trestného činu, keďže nebol preukázaný jeho úmysel

spáchať tieto trestné činy a ani to, že vedel, že domnelá poškodená a M. nie sú jeho biologické dcéry a že ich dátumy narodenia nezodpovedajú skutočnosti.

V podstate z týchto dôvodov obvinený prostredníctvom obhajcu navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle ustanovení § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozsudkom okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech a súčasne s týmto výrokom podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil tieto rozhodnutia a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal predmetnú vec znova v potrebnom rozsahu prejednať a rozhodnúť.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry sa k dovolaniu do dňa konania neverejného zasadnutia nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným D. U.-G. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodov dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por. nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Tr. por., sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. [pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012]. Teda pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por.

Pokiaľ ide o obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., treba ďalej uviesť, že právo na obhajobu je v zmysle tohto dovolacieho dôvodu potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu v rozsahu § 34 ods. 4 Tr. por. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a naň nadväzujúcou rozhodovacou praxou Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), závery ktorých uplatňuje pri svojom rozhodovaní i najvyšší súd, pritom platí, že spravodlivý súdny proces, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj dôsledné rešpektovanie práva na obhajobu, nemožno chápať ako právo na preskúmanie toho, akým spôsobom súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu (primerane pozri

uznesenie ústavného súdu z 27. októbra 2010, sp. zn. II. ÚS 462/2010, zverejnené v Zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu pod č. 102/2010). Ani v rámci tohto dovolacieho dôvodu tak nemožno účinne namietať, že skutok, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, nebol zistený správne a úplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu. Okrem už uvedeného by to odporovalo aj viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom, ktorá je výslovne zakotvená v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por. a ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania iniciovaného obvineným alebo generálnym prokurátorom (§ 369 ods. 2 Tr. por.) je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu [primerane pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011].

V kontexte uvedeného najvyšší súd k posudzovanej veci uvádza, že námietky dovolateľa založené na jeho tvrdeniach, že prvostupňový súd nechal do úvahy jeho obhajobu a ani skutočnosti svedčiace o jeho nevine (konkrétne lekárske správy urológa MUDr. Gulu, tvrdenia svedkyne L. M., otvorenie predajne LIDL) a rozhodol iba na základe rozporuplných a neurčitých výpovedí poškodenej, majú nepochybne skutkový charakter. Dovolateľ nimi totiž iba polemizuje s tým, ako súdy prvého a druhého stupňa hodnotili vykonané dôkazy a to v snahe revidovať ich skutkové závery. Takéto námietky vecne nezodpovedajú obvineným označeným, ale ani iným dovolacím dôvodom uvedeným v § 371 ods. 1 Tr. por. Námietky skutkovej povahy sú totiž uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., ktorý je oprávnený použiť jedine minister spravodlivosti.

V tejto súvislosti sa pre úplnosť žiada dodať, že už okresný súd dal obvinenému jasnú a náležitú odpoveď na všetky otázky, ktoré boli pre rozhodnutie vo veci podstatné. Z odôvodnenia jeho rozsudku (pozri najmä str. 22 až 27) je totiž zrejmé, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa správal pri ich hodnotení, včítane jednotlivých znaleckých posudkov. Prvostupňový súd zároveň vysvetlil, ako sa vyrovnal s obhajobou obvineného (pozri najmä str. 24 jeho rozsudku) a prečo nevyhovel jeho dôkazným návrhom, keď v tomto smere uviedol, že tieto „... sa týkali okolností, ktoré možno zistiť už vykonanými dôkazmi [ktoré v ďalšej časti odôvodnenia hodnotí, pozn.] a súd mal z vykonaného dokazovania zistený potrebný skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.“. V nadväznosti na to aj krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (pozri najmä str. 22 až 28) podrobne a dostatočne zrozumiteľne vyložil, prečo odvolacie námietky, ktoré obvinený v tejto časti dovolania v podstate iba opakuje, neakceptoval. Teda z odôvodnení týchto rozhodnutí je zrejmé, prečo súdy oboch stupňov považovali vykonaným dokazovaním za preukázané, že jednotlivé skutky sa stali tak, ako ich uviedol okresný súd vo výroku jeho rozsudku, a preto nemali potrebu ďalej zisťovať okolnosti týkajúce sa predmetných skutkov vykonávaním ďalších dôkazov navrhnutých sťažovateľom (primerane pozri uznesenie ústavného súdu z 29. októbra 2019, sp. zn. I. ÚS 436/2019). Súdy sa tak v pôvodnom konaní s dôkaznými návrhmi obvineného vecne zaoberali a s náležitým odôvodnením ich odmietli vykonať. Preto ani z tohto pohľadu k žiadnemu - a už vôbec nie zásadnému - porušeniu práva na obhajobu dovolateľa nedošlo (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 116/2014).

K námietke dovolateľa, že skutok v bode 1) nenapĺňa znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 138 a § 139 Tr. zák., konkrétne, že bol spáchaný na „chránenej osobe“ a „po dlhší čas“, ktorú podradil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., najvyšší súd v prvom rade uvádza, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o tento dovolací dôvod, hodnotí dovolací súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Z tohto pohľadu hodnotí aj skutočnosť, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, bol v tzv. skutkovej vete rozsudku vymedzený tak, aby zodpovedal znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008).

Z tzv. právnej vety rozsudku a v jeho výroku uvedenej právnej kvalifikácie vyplýva, že dovolateľ bol v bode 1) odsúdený za zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), b) Tr. zák., a to s poukazom na § 138 písm. g) a § 139 písm. d) Tr. zák. Teda, že čin spáchal závažnejším spôsobom konania, t. j. s využitím tiesne, neskúsenosti, odkázanosti alebo podriadenosti, a na chránenej osobe,

konkrétne odkázanej osobe, ktorou sa rozumie osoba, ktorá svojou výživou, výchovou, hmotným alebo iným zaopatrením alebo starostlivosťou je odkázaná na páchatel'a (§ 128 ods. 9 Tr. zák.). Týmto znakom kvalifikovanej skutkovej podstaty pritom zodpovedajú v tzv. skutkovej vete rozsudku okresného súdu uvedené skutkové zistenia, ktoré si v celom rozsahu osvojil aj krajský súd a ktorých správnosť a úplnosť nemôže najvyšší súd v tomto konaní skúmať ani meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.], a síce, že maloletá U. E. U., s ktorou obvinený vykonával súlož, hoci vedel, že ešte nedovíšila 15 rokov, mu bola zverená do starostlivosti, pričom obvinený zneužíval jej neskúsenosť a odkázanosť na ňom výživou, výchovou a uspokojovaním jej osobných a hmotných potrieb.

Pokiaľ obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. ďalej namieta, že v prípade skutkov v bodoch 3) a 4) nebol preukázaný jeho úmysel spáchať tieto trestné činy a ani to, že vedel, že domnelá poškodená a M. nie sú jeho biologické dcéry a ich dátumy nezodpovedajú skutočnosti, treba predovšetkým uviesť, že tento dovolací dôvod nie je spôsobilá naplniť námietka, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Tá totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom (primerane pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 3/2011). Z tohto pohľadu sú podstatnými v predmetných skutkových vetách rozsudku vyjadrené skutkové zistenia prvostupňového súdu, že obvinený ako údajný zákonný zástupca jeho údajných dcér predložil k žiadosti o udelenie prvého povolenia na trvalý pobyt cudzinca v skutku v bode 3) špecifikované nepravé doklady a ich predložením ako pravých dosiahol vydanie dokladov o trvalom pobyte a že ako údajný otec jeho údajných maloletých a nezaopatrených dcér predložil k žiadosti o prídavky na tieto deti v skutku v bode 4) špecifikované nepravé doklady, na základe ktorých mu boli vyplatené prídavky na tieto deti, hoci nebol ich skutočným otcom. Z takto popísaného konania obvineného vyplýva jeho úmyselné zavinenie a to vo forme priameho úmyslu, ako správne konštatuje okresný súd na str. 27 rozsudku a krajský súd na str. 26 až 28 uznesenia.

Napokon k námietke obvineného, že vzhľadom na neprimeranú dĺžku konania malo byť pri ukladaní trestu v jeho prípade použité zmiernujúce ustanovenie § 39 ods. 1 Tr. zák., ktorú taktiež podradil pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., najvyšší súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou uvádza, že hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. sa svojou povahou a významom primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. Tento dovolací dôvod však nie je naplnený tým, že obvinenému nebol (napriek neprimeranej dĺžke konania) uložený trest za použitia § 39 Tr. zák., v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. nezakladá žiadny dovolací dôvod (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu a rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 5/2011 a 86/2015). Treba pritom zdôrazniť, že krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia (pozri str. 34) presvedčivo vysvetlil, prečo napriek tvrdeniu obvineného o neprimeranej dĺžke konania k mimoriadnemu zníženiu trestu nepristúpil.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného D. U.-G. podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.